

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

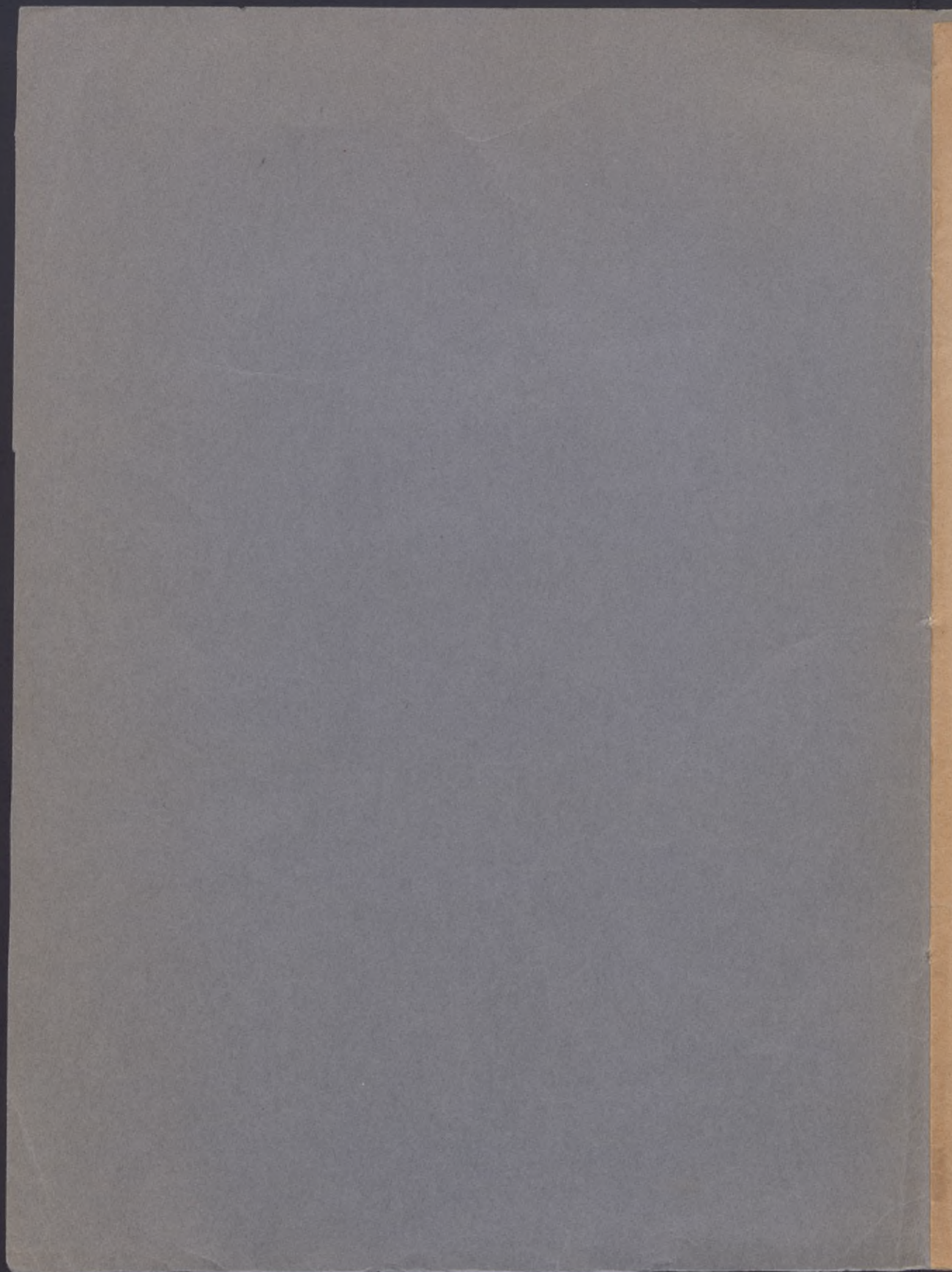
(Bn) Carl
Fritänk.

Lennstrand, V. E.

Höad vi tro och hand
vi vilja.

1888.

(Prof) Paul.
Fridman

Hvad vi tro och hvad vi vilja.

Af Viktor E. Lennstrand.

Vi fordra att få vara sanna. Så länge vi äro tvungna att lefva inom statskyrkan, *kunna* vi ej vara sanna.

Vi fordra att få vara sanna i vår tro och i vår bekännelse. Vi hafva en tro, som till alla delar afviker från den kristna trosbekännelsen.

Vi tro ej, att bibeln är någon direkt uppenbarelse af verdarnes gud, ty dessa 66 skrifter, som kallas bibeln, innehåller bland mycket godt dock många — en engelsk författare har uppvisat icke mindre än 300 tydliga motsägelser.

Vi tro ej på kristendomens tre gudar. Vi kunna ej älska och tillbedja en sådan gud, som till eviga plågor och kval fördömer den der icke tror och varder döpt. Vi kunna ej tro på denna nya tessementets fader, som låter millioner af sina barn lida nöd, fast han säges kunna hjälpa dem, om han ville. Vi kunna ej tro, att Jesus var en fullkomlig varelse, när vi t. ex. en gång höra honom förbanna ett fikonträd, som han ej rädde om, därför att det ej bar frukt i mars månad, då ännu intet fikonträd kunnat bära frukt. Vi kunna icke tro på den helige ande, hvilken presterna beskylla för att ha dikterat alla bibelns motsägelser och ouppfyllbara profetier samt alla kyrkomötenas förnuftsvidriga beslut, när de sjelfva icke vilja stå för dem.

Vi tro icke på någon guds försyn — vi tro icke på någon djefvul eller några spöken eller några andar — vi tro icke på något brinnande helvete och icke heller på någon himmelsk stad deruppe i luften — vi tro ej på Jesu onaturliga födelse, uppståndelse eller himmelsfärd — vi tro icke på några underverk i den gamla betydelsen af detta ord — vi tro ej, att bönen kan gifva oss, hvad vi på annat sätt ej kunna få — vi tro ej på Jesu andra ankomst eller på den yttersta domen — vi tro ej, att Jesus lidit följderna af vårabrott i stället för oss, ty vi få sjelfva lida dem. Vi kunna ej vara med om, att en hederlig, rättänkande och redbar man och kvinna blir evigt fördömd och kommer till helvetet, om de ej med godt samvete kunna bekänna dessa oförnuftiga dogmer, men att de osedligaste, hårdaste och mest brottsliga personer med glans gå in genom himlaporten, blott de jama med den kristna trosbekän-

nelsen. Alla gudstjänster i kyrkorna börja och sluta med bön till de kristna gudarne, hvilka äro döda — vi kunna icke deltaga i denna gudstjänst. Vi kunna icke döpa våra barn, ty dervid säger presten, att om Jesus Kristns icke kommit i världen, hade vi varit evigt förtappade och att ingen kan ingå i guds rike, förrän han blifvit döpt. Dessutom läres, att döpsen verkar syndernas förlåtelse och frälsar ifrån döden och djefvulen. Vi kunna icke tro detta. Vi kunna ej låta döpa våra barn, ty vi tro, att de kunna blifva lyckliga ändå. Vi kunna icke gå till nattvarden, ty där säger presten: "Här utdelas och anammas under bröd och vin Kristi lekamen och blod" Vi tro ej, att det är hans lekamen och blod, som utdelas, utan vi tro, att det endast är oblater och förfalskadt vin. Vi tro ej heller, att presterna äro förmer än andra människor.

Vi tro icke på något af detta, men vi anse oss icke vara sämre för det. Vi hålla denna vår öfvertygelse lika sann som någonsin de kristna sin. Vi vilja ha samma rätt att bekänna vår tro som de kristna ha rätt att bekänna sin tro. Vi fordra att få samma medborgerliga rättigheter som de kristna. Och framför allt — vi måste ha rätt att bekänna de sanningar, vi känna och på hvarje lofligt sätt utbreda vår tro och öppet och fritt bekämpa vidskepelsen och fördomarne. Må man vederlägga oss, må man skrifva tusentals skrifter imot oss — må man hvarje dag hålla föredrag imot oss — men må man icke tvinga oss tiga — må man upphöra att straffa oss, därför att vi tala! Vår tro är lika helig för oss som de kristnes tro någonsin kan vara helig för de kristna.

Vi tro på det goda i menniskonaturen — vi tro, att det är våra kämpande och lidande bröders och systrars möda, arbete och trohet, som gjort oss till, hvad vi äro — vi tro, att det kan blifva mycket bättre här på jorden, men vi tro, att det beror på oss, om detta skall ske eller ej — vi tro, att nöden och lidandet kan minskas och att glädjen och tillfredsställelsen kan komma ännu flera människor till del, men vi tro ej, att någon gud skall göra detta, utan vi tro, att vi sjelfva böra göra hvad vi kunna för detta härliga mål — vi tro, att vi ha rätt att begagna vårt förnuft och våra tankar och att det ej är synd att tvifla och ärligt söka sanning — den korta tid vi lefva, vilja vi vara till nytta* för vår omgifning och för våra efterkommande — vi tro, att ingen mensklig varelse, hur ringa och svag hon än är, är öfverflödig här, utan att vi *alla* kunna göra något för att borttaga hindren för människornas

* Utilitet betyder en, som vill vara nyttig.

lycka och tillintetgöra vidskepelse och fördomar — vi tro, att sanningen och en öppen blick för livets verkligheter kan göra oss lyckligare än de kristna föreställningarne — vi vilja verka för att omvända våra i kristendomens mörker famlande medmänniskor — dessa, som frukta för helvetet och arbeta för himlen — och göra dem till nyttiga människor i *detta* lifvet, det enda, om hvilket vi ega någon visshet. Vi veta, att vi ej kunna utföra några storverk, men vi vilja dock göra det lilla vi förmå för det stora härliga målet: vårt slägts andeliga frigörelse, och vi vilja alla vara med bland dem, som kämpa för lyckligare tider, äfven om det anses för en skandal — vi hafva endast *ett* lif att lefva och detta lifvet vilja vi använda på bästa sätt — döden kommer och öfverraskar oss den ena efter den andra och innan vi veta ordet af, äro vi borta och kunna ej längre verka. Vi tro, att det är vår pligt att göra godt, äfven om icke *vi* få någon lön — vi vilja göra det för sakens egen skull, vissa, att den säd vi utsådde skall bära frukt, när vi icke kunna se det. Vi tro, att *ingen* människa är förlorad, utan att alla hafva sina goda sidor och de största brottslingar vilja vi betrakta som olyckliga bröder och systrar, som vi böra hjälpa till rätta i stället för att hata och vara hårda mot. Vi känna och vi inse, att det ej är vår förtjenst, att vi äro bättre lot-tade — vi känna, att detta beror derpå, att vi kommit i lyckligare förhållanden — vi veta ej, hvar vi denna dag skulle vara, om vår uppfostran blifvit lika mycket försummad som deras — om vi blifvit lika föraktade, utstötta och orättvist behandlade som de — om vi haft samma hårda strider att utkämpa som de — om vi blifvit utsatta för samma frestelser och samma sorger — sannerligen: vi äro ej delade i två stora klasser: frälste och fördömde, utan vi äro en enda klass — vi äro alla människor och böra nu snart lära inse detta.

Vi fordra rättighet att bekänna denna vår tro. Vi vilja vara sanna och ärliga och fordra bestämdt, att man ej skall anse oss vara dåliga människor för det. Vi äro öfvertygade, att vår tro skall göra oss till bättre medborgare, bättre fäder och mödrar. Vi äro öfvertygade, att då dessa känslor och dessa tankar börja göra sig gällande hos vårt folk, så skall en ny tid randas och bättre dagar komma.

Vi fordra att få vara sanna och ärliga i vår bekännelse och i vårt lif. Vi fordra, att *alla* sådana punkter i våra lagar och författningar strykas ut, hvilka göra bekännandet af de kristna trosartiklarne till vilkor för beklädandet af vissa embeten och åtnjutande af medborgerliga rättigheter. Vi fordra detta, därför att det är onaturligt att *befalla* en människa tro

en sak och att belöna den, som ej har någon egen själfständig öfvertygelse, men åsidosätta och straffa den, som ej vill muta sitt samvete och sin pligtkänsla. Denna luterska kyrkans despoti i världsliga angelägenheter är af en sådan upprörande beskaffenhet, att vi bestämdt fordra, att det med snaraste måtte bli ett slut på detta system, i hvilket hyckleri och lögn belönas och frodas, men ärlighet och sanningskärlek straffas.

Vi erkänna ej presternas gudomliga myndighet och yrka på att med det snaraste få bli befriade ifrån dem. Vi protestera mot att 12 millioner kronor årligen skall tagas ur folkets fickor för underhållet af ett okunnigt presterskap, som står i afgjord och öppen kamp mot upplysning, sanning och människornas lycka i *detta* lifvet. Vi protestera på det allra bestämdaste mot att luteranerna skola gynnas af staten på bekostnad af alla andra samfund. Och det är i hög grad orättvist, att vi fritänkare skola aflöna och underhålla luteranernas prester. Det är lika orättvist, som om vi skulle tvinga de kristna luteranerna att aflöna och underhålla våra anti-kristliga talare.

Vi ämna ej döpa eller låta konfirmera våra barn, och vi fordra rätt att få ingå äktenskap inför borgerlig myndighet och begrafvas civilt utan luterska prestens tillskyndelse, ty vi äro icke luteraner.

Det enda vi fordra är att få vara ärliga och sanna i vårt lif. Är denna vår fordran icke rättvis och billig? Äro vi dåliga människor, därför att vi begära detta? Böra vi straffas därför? Äro icke våra syften ädla och våra bevekelsegrunder sådana, att hvarje rättänkande man och kvinna måste gifva oss rätt och respektera våra anspråk?

Det är vår mening att ihärdigt kämpa för vår sak, tills vi vunnit, hvad vi anse vara våra rättigheter. Och dervid tänka vi ej allenast på oss sjelfva — nej, vi vilja befria våra barn och våra efterkommande från de bojor och missförhållanden, i hvilka vi lida. Må vi gerna blifva smädade och förföljde, blott *de* blifva fria!

Pris: 4 öre pr styck. Vid större partier lemnas rabatt.

Säljes i Allmänna Tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg, och Södra Tidningskontoret, Södermalmstorg 8.

Rekvireras hos »Utilitiska propagandans expedition», Lilla Vattugatan 27 Stockholm.

1001851364

